

RO

RO

RO

COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE

Bruxelles, 26.11.2008
COM(2008) 800 final

COMUNICAREA COMISIEI CĂTRE CONSILIUL EUROPEAN

Un plan european de redresare economică

Acum este momentul să acționăm

Adevăratul test pentru guvernele și instituțiile europene este cel în care acestea se confruntă cu circumstanțele cele mai dificile. În asemenea momente, ele trebuie să facă dovadă de imaginație; trebuie să dovedească hotărâre; și trebuie să dovedească flexibilitate; trebuie să arate că sunt în sintonie cu nevoile familiilor și comunităților din Uniunea Europeană, și că sunt la înălțimea sarcinii de a găsi răspunsul corect la declinul brusc ce afectează perspectiva creșterii economice și a locurilor de muncă în Europa.

Înainte de toate Europa va fi judecată pe baza rezultatelor. De la preluarea mandatului, actuala Comisie a insistat asupra abilității Uniunii Europene de a furniza rezultate pentru cetățenii săi. Și-a concentrat acțiunile în domenii care au un impact asupra europenilor din toate colțurile UE. A militat pentru o abordare în parteneriat pentru a conlucra cu actorii cheie la fiecare nivel. A subliniat că acțiunea nu este încheiată decât atunci când impactul este înregistrat pe teren.

Actuala criză economică oferă o nouă oportunitate pentru a arăta că Europa își slujește cel mai bine cetățenii atunci când piatra de încercare sunt acțiunile concrete. Europa poate marca o schimbare în această privință.

În vremuri dificile tendința este de a ne simți neputincioși. Dar Europa nu este neputincioasă. Pârghiile guvernelor, instrumentele Uniunii Europene, influența unei coordonări inteligente constituie o forță puternică care să oprească alunecarea spre o recesiune mai profundă. O Europă care este gata să întreprindă acțiuni, rapide îndrăznețe, ambițioase și bine ținute va fi o Europă capabilă să frâneze declinul și să înceapă să schimbe mersul evenimentelor. Ne scufundăm sau înotăm împreună.

Contribuția specială a Uniunii Europene o reprezintă capacitatea acesteia de a ajuta partenerii să conlucreze. Prin valorificarea acțiunii statelor membre și a Comunității se va obține o pârghie puternică pentru schimbare. Ea va crea premisa utilizării punctelor forte ale fiecărei părți a Europei pentru cel mai bun efect. Ne va permite să conturăm un răspuns global la această criză globală.

Acum o lună, Comisia a avut inițiativa stabilirii modului în care o acțiune decisivă și coordonată ar putea să răspundă crizei economice. Am plăcerea să constat că guvernele naționale în eforturile lor de a rezolva propriile situații, s-au inspirat din principiile comune convenite pentru o acțiune la nivel european. Astăzi, Comisia consolidează această platformă de acțiune comună cu un plan care să aibă în vedere amploarea declinului și care să stimuleze cererea și încrederea, prin salvarea a sute de mii de locuri de muncă și prin menținerea în activitate a întreprinderilor mici și mijlocii, în așteptarea revenirii creșterii.

Planul european de redresare economică are doi piloni principali și un principiu de bază:

- *Primul pilon constă într-o infuzie majoră de putere de cumpărare în economie, pentru a impulsiona cererea și a stimula încrederea. Comisia propune, ca măsură de urgență, ca statele membre și UE să cadă de acord asupra unui impuls bugetar imediat, care se ridică la 200 de miliarde de EUR (1,5% din PIB), pentru a susține cererea, cu respectarea deplină a Pactului de stabilitate și de creștere.*
- *Al doilea pilon se bazează pe necesitatea de a direcționa acțiunile pe termen scurt pentru a consolida competitivitatea Europei pe termen lung. Planul stabilește un program cuprinzător de orientare a acțiunii spre investițiile „inteligente”. O investiție inteligentă*

înseamnă să investești în abilitățile potrivite pentru nevoile de mâine; să investești în eficiența energetică pentru a crea locuri de muncă și a economisi energie; să investești în tehnologii curate pentru a susține sectoare precum construcții și automobile pe viitoarele piețe ale produselor cu emisii de carbon scăzute; și să investești în infrastructură și interconectare pentru a promova eficiența și inovația.

În același timp, cele zece acțiuni pentru redresare incluse în plan vor ajuta statele membre să instituie pârghiile economice și sociale adecvate pentru a face față provocărilor actuale: să deschidă noi linii de finanțare pentru IMM-uri, să elimine sarcina administrativă și să demareze investițiile pentru modernizarea infrastructurii. Aceasta va conduce la o Europă competitivă, pregătită pentru economia bazată pe emisiile scăzute de dioxid de carbon.

- *Principiul fundamental al acestui plan este solidaritatea și justiția socială. În vremuri grele acțiunea noastră trebuie să fie canalizată înspre acordarea de ajutor celor care au cea mai mare nevoie de el, înspre protejarea locurilor de muncă prin acțiune la nivelul contribuțiilor sociale, înspre abordarea perspectivei unui loc de muncă pe termen lung pentru cei care își pierd locul de muncă, prin Fondul european de ajustare la globalizare și printr-un Fond Social European accelerat, înspre reducerea costurilor de energie pentru cei vulnerabili prin eficiență energetică, înspre a răspunde nevoilor celor care nu pot utiliza în acest moment internetul ca pe un instrument de conectare.*

Am convingerea că în vreme de criză, se deschid oportunitățile pentru accelerarea schimbării și pentru introducerea de reforme structurale, pentru a reuși în economia globalizată a viitorului. Aceasta reprezintă o mare oportunitate pentru Europa.

Un plan de redresare cuprinzător și ambițios se află acum pe masă. Cu cât se va înfăptui mai repede cu atât mai curând le vom acorda europenilor ajutorul necesar la acest moment.

José Manuel Durão Barroso

Bruxelles, 26 noiembrie 2008

1. INTRODUCERE

Criza financiară globală a dat o lovitură grea Uniunii Europene. O reducere a posibilităților de creditare, scăderea prețurilor locuințelor și piețe bursiere în declin, toate se adaugă la diminuarea încrederii consumatorilor, a consumului și a investițiilor. Gospodăriile se află sub o veritabilă presiune. Registrele comerciale înregistrează scăderi. Sectoarele care depind de creditele de consum – cum ar fi sectorul construcțiilor private sau industria automobilelor – au asistat la o deteriorare bruscă a propriei piețe în mai multe state membre.

Ultimele previziuni economice au prefigurat o imagine sumbră, în care creșterea economică este aproape zero și există riscuri de reducere a activităților economice în UE în 2009, șomajul crește cu 2,7 milioane în următorii doi ani, în cazul în care nu se întreprind acțiuni corective. În săptămânile care au urmat formulării previziunilor, condițiile economice s-au deteriorat și mai mult.

- Condițiile pieței financiare rămân sensibile și este posibil să rămână restrânse pentru o perioadă mai îndelungată decât se prevedea.
- Încrederea înregistrată în gospodării și întreprinderi a scăzut mai mult decât se preconiza.
- Încetinirea a atins și economiile emergente, ceea ce are consecințe negative asupra exporturilor europene.

Zona euro și mai multe state membre se află deja în recesiune. Există riscul ca situația să se agraveze și mai mult: investițiile și achizițiile de bunuri de consum vor fi amânate, antrenând un cerc vicios cu o cerere în scădere, planuri de afaceri diminuate, inovare redusă și reduceri ale locurilor de muncă. Aceasta ar putea împinge UE către o recesiune accentuată și de lungă durată, economia contractându-se mai mult anul viitor, iar șomajul ar putea crește cu câteva milioane de persoane.

Este necesară o acțiune rapidă și decisivă pentru a opri această spirală descendentă. Europa trebuie să folosească toate instrumentele de care dispune. Aceasta înseamnă ca statele membre și Uniunea să acționeze împreună, în mod coordonat în cadrul Europei și participând la elaborarea unui răspuns mai larg la nivel global. În abordarea crizei financiare, Uniunea s-a asigurat că acțiunea la nivelul UE s-a coordonat cu acțiunea națională. Acest fapt a reușit să aducă stabilitate într-un moment de pericol imediat. Acum, statele membre ar trebui să profite din nou de avantajul punctelor forte ale Uniunii – coordonare eficientă, cadre viabile oferite de Pactul de stabilitate și creștere și de Strategia de la Lisabona, precum și de beneficiile economiei de scară oferite de moneda euro și de cea mai mare piață unică din lume. Acțiunile naționale corelate cu acțiunea UE pot ajuta toate statele membre să reducă cele mai negative efecte ale tulburărilor economice globale și să iasă din criză mai puternice.

Moneda euro, în special, s-a dovedit un avantaj extrem de important pentru economiile UE, precum și un element esențial de stabilitate. Sprijinită de rolul important jucat de Banca Centrală Europeană, ca organism independent, moneda euro oferă protecție împotriva variațiilor destabilizatoare ale cursului de schimb, care ar fi complicat în mod semnificativ răspunsul național la criză.

Acum o lună, Comisia a luat inițiativa de a-și contura planurile de rezolvare a crizei financiare, abordând dificultățile economiei globale și făcând din Europa un actor esențial în

răspunsul global la criza financiară¹. La începutul lunii noiembrie, șefii de stat și de guvern ai UE au convenit asupra necesității unui răspuns coordonat și au cerut Comisiei să elaboreze propuneri ce urmează să fie discutate în cadrul întâlnirii lor din decembrie.

Un plan european de redresare economică

Prezentul **plan european de redresare economică** constituie răspunsul Comisiei la situația economică actuală. Având în vedere dimensiunea crizei cu care ne confruntăm, UE are nevoie de o abordare coordonată, destul de importantă ca dimensiune și de ambițioasă pentru a putea restabili încrederea consumatorilor și a întreprinderilor. Aceasta trebuie să reunească toate mijloacele de acțiune politică disponibile la nivel comunitar și național. Majoritatea mijloacelor de acțiune ale politicii economice, în special cele care pot stimula cererea consumatorilor pe termen scurt, se află la îndemâna statelor membre. Statele membre au puncte diferite de plecare în ceea ce privește marja de manevră bugetară, însă acest fapt conferă o importanță și mai mare unei coordonări eficiente.

Toate statele membre vor trebui să ia măsuri pentru a contracara criza. Coordonate corespunzător, eforturile naționale pot viza în paralel obiective diferite. Acestea pot atenua pe termen scurt efectele recesiunii, dar pot, de asemenea, promova, simultan, reformele structurale necesare pentru a ajuta UE să iasă mai puternică din criză, fără să submineze pe termen mai lung viabilitatea fiscală. Din acest motiv, prezentul plan de redresare pune un accent special pe inovare și pe ecologizarea investițiilor UE. Nivelul comunitar poate acționa ca un catalizator pentru astfel de „acțiuni inteligente”, combinând politicile și fondurile UE pentru a sprijini statele membre să mențină sau să atragă investiții care să creeze locuri de muncă, să impulsioneze cererea și să consolideze capacitatea Europei de a obține beneficii din globalizare.

Obiectivele strategice ale planului de redresare sunt:

- stimularea rapidă a cererii și consolidarea încrederii consumatorilor;
- diminuarea costurilor umane ale încetirii creșterii economice și ale impactului acesteia asupra persoanelor celor mai vulnerabile. Mulți lucrători și familiile acestora sunt sau vor fi afectați de criză. Se pot întreprinde acțiuni pentru a împiedica pierderea locurilor de muncă iar apoi pentru a ajuta oamenii să revină rapid pe piața muncii, în loc să se confrunte cu șomajul pe termen lung;
- sprijinul acordat Europei pentru a valorifica creșterea, atunci când se va produce, astfel încât economia europeană să fie în consonanță cu cererile competitivității și necesitățile viitorului, astfel cum au fost conturate în Strategia de la Lisabona pentru creștere și locuri de muncă. Aceasta înseamnă continuarea reformelor structurale necesare, sprijinirea inovării și construirea unei economii a cunoașterii;
- accelerarea trecerii la o economie cu emisii scăzute de carbon, fapt care va face ca Europa să fie bine plasată pentru a-și aplica strategia de limitare a schimbărilor climatice și de promovare a securității energiei: o strategie care va încuraja noile tehnologii, va crea noi locuri de muncă ecologice și va deschide noi posibilități pe piețele mondiale în creștere

¹ Comunicarea din 29 octombrie - COM(2008) 706.

rapidă, va ține sub control factura de energie a cetățenilor și întreprinderilor și va reduce dependența Europei de energia de peste hotare.

Pentru îndeplinirea acestor obiective, planul european de redresare economică este conceput pentru a:

- exploata sinergiile și a evita efectele colaterale negative prin intermediul unei acțiuni coordonate;
- valorifica toate mijloacele de acțiune politică, politicile fiscale, reformele structurale și financiare ale pieței și acțiunile externe disponibile;
- asigura o coerență deplină între acțiunile imediate și obiectivele UE pe termen mediu sau lung;
- lua pe deplin în considerare natura globală a problemei și a defini contribuția UE la răspunsul internațional.

Prezentul plan european de redresare economică propune un răspuns macroeconomic anticiclic la criză, sub forma unui ansamblu ambițios de acțiuni de sprijin al economiei reale. Obiectivul este acela de a evita o recesiune accentuată. Planul are la bază Pactul de stabilitate și creștere și Strategia de la Lisabona pentru creștere și locuri de muncă. Planul cuprinde:

- un impuls bugetar imediat în valoare de 200 de miliarde € (1,5% din PIB-ul UE), constând într-o extindere bugetară imediată, în valoare de 170 de miliarde € (aproximativ 1,2% din PIB-ul UE) și într-o finanțare UE pentru sprijinirea acțiunilor imediate în valoare de 30 de miliarde € (aproximativ 0,3% din PIB-ul UE), precum și
- o serie de acțiuni prioritare, bazate pe Strategia de la Lisabona și concepute pentru a adapta în același timp economiile noastre la provocările pe termen lung, continuând punerea în aplicare a reformelor structurale destinate să sporească creșterea potențială.

2. SPRIJINIREA ECONOMIEI REALE ȘI CONSOLIDAREA ÎNCREDERII

Deoarece economiile tuturor statelor membre sunt puternic integrate, dispunând de o piață unică și de multe politici economice comune, orice tip de răspuns trebuie să combine aspectele monetare și de creditare, politica bugetară și acțiuni din Strategia de la Lisabona pentru creștere și locuri de muncă.

2.1. Condiții monetare și de creditare

2.1.1. Rolul Băncii Centrale Europene și al celorlalte bănci centrale

În circumstanțele actuale, politica monetară joacă, de asemenea, un rol esențial. Pe fondul unor estimări privind reducerea inflației pe termen mediu, Banca Centrală Europeană (BCE) pentru zona euro, împreună cu celelalte bănci centrale din UE, au redus deja ratele dobânzilor. BCE a afirmat că există posibilitatea unor reduceri suplimentare. BCE s-a dovedit deja importantă în stabilizarea piețelor prin acordarea de împrumuturi băncilor și contribuirea la lichidități.

2.1.2. Rolul băncilor

La originea problemelor din economia reală se află instabilitatea piețelor financiare. Un sector financiar de încredere și eficient este premisa unei economii solide, cu creștere. Prin urmare, stabilizarea sistemului bancar este primul pas către stoparea încetirii economice și promovarea redresării rapide și viabile. Uniunea Europeană trebuie să susțină acest obiectiv comun de restabilire a stabilității și încrederii în sectorul financiar care este în continuare fragil și să creeze condițiile pentru o redresare economică susținută. Criza a scos în evidență riscurile actualei guvernante a piețelor financiare, riscuri care au devenit sau ar putea deveni reale și sistemice în situația unor turbulențe grave. Ritmul reformei va fi menținut în lunile următoare pentru a restaura stabilitatea și a proteja interesele cetățenilor și întreprinderilor din Europa.

Însă este crucial ca în prezent băncile să își reia rolul normal de a furniza lichidități și a sprijini investițiile în economia reală. Statele membre ar trebui să utilizeze sprijinul financiar major oferit de sectorul bancar pentru a încuraja reîntoarcerea la activitățile normale de creditare și a garanta că reducerea ratei dobânzii la nivel central ajunge și la împrumutați. Comisia va continua monitorizarea impactului economic și concurențial al măsurilor adoptate pentru sprijinirea sectorului bancar.

2.1.3. Rolul Băncii Europene de Investiții și al Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare

Criza actuală necesită intervenții consolidate din partea grupului Băncii Europene de Investiții (BEI). BEI va spori intervențiile sale anuale în UE printr-o sumă de aproximativ 15 miliarde €, pentru următorii doi ani. Deoarece această activitate sporită se va efectua sub formă de împrumuturi, acțiuni, garanții, finanțare cu partajarea riscului, ea va genera, de asemenea, o mobilizare pozitivă a investițiilor suplimentare din surse private. În total, acest pachet propus de BEI va ajuta mobilizarea unor resurse private complementare care să sprijine investițiile suplimentare în următorii doi ani. Pentru a permite BEI să își sporească activitățile de finanțare, statele membre ar trebui să decidă înainte de sfârșitul anului să încorporeze rezervele BEI pentru a consolida capitalul de bază al acesteia de ordinul a 60 de miliarde €, ceea ce va transmite un semnal politic foarte vizibil către piețe și va mări în mod semnificativ capacitatea de acordare de împrumuturi a băncii. De asemenea, se preconizează că Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) va adăuga 500 de milioane € pe an la nivelul actual de finanțare în noile state membre.

2.2. Politica bugetară

Restabilirea încrederii va depinde de capacitatea Europei de a impulsiona cererea prin utilizarea politicii bugetare în cadrul flexibilității oferite de Pactul de stabilitate și creștere revizuit. În circumstanțele actuale, politica bugetară are de jucat un rol și mai important în stabilizarea economiilor și sprijinirea cererii.

Europa va putea contracara tendința preconizată descendentă a cererii, cu efectele sale colaterale negative asupra investițiilor și ocupării forței de muncă, numai cu ajutorul unui pachet semnificativ de stimuli. Prin urmare, Comisia propune ca statele membre să convină asupra unui pachet coordonat de stimuli bugetari care ar trebui să fie oportun, specific, temporar și pus imediat în aplicare.

În contextul bugetelor naționale pentru anul 2009, acest impuls bugetar ar trebui să fie de 170 miliarde €, ceea ce reprezintă 1,2% din PIB-ul Uniunii, pentru a produce un impact rapid, pozitiv și substanțial asupra economiei europene și ocupării forței de muncă, pe lângă rolul stabilizatorilor automați. Cheltuielile și/sau reducerile taxelor și impozitelor prevăzute în impulsul bugetar ar trebui să fie în conformitate cu flexibilitatea oferită de Pactul de stabilitate și creștere și ar trebui să consolideze reformele structurale ale Strategiei de la Lisabona. Acest stimul bugetar ar trebui să fie temporar. Statele membre ar trebui să se angajeze să contracareze deteriorarea bugetară și să se reîntoarcă la țintele fixate în obiectivele pe termen mediu.

Pentru maximizarea impactului, stimulul bugetar ar trebui să ia în considerare pozițiile de plecare ale fiecărui stat membru. Este evident faptul că nu toate statele membre se află în aceeași poziție. Acele state care au valorificat perioadele benefice pentru a obține poziții mai viabile ale finanțelor publice și pentru a îmbunătăți poziția concurențială au o marjă mai mare de manevră acum. Pentru acele state membre, în special cele din afara zonei euro, care se confruntă cu dezechilibre externe semnificative, politica bugetară ar trebui, în esență, să aibă ca obiectiv corectarea acestor dezechilibre.

Acest stimul bugetar trebuie bine conceput și trebuie să se bazeze pe următoarele principii:

(1) Ar trebui să fie oportun, temporar, specific și coordonat

Pachetele naționale de stimulente bugetare ar trebui să fie:

- *oportune*, pentru a sprijini rapid activitatea economică în perioada în care cererea este mică, deoarece întârzieri legate de punerea în aplicare ar putea însemna că impulsul fiscal ar sosi numai în momentul în care redresarea este deja în curs;
- *temporare*, pentru a evita deteriorarea permanentă a pozițiilor bugetare, care ar submina viabilitatea și ar necesita în ultimă instanță o finanțare viitoare prin creșterea susținută a taxelor și impozitelor;
- *specifice*, axate pe originea problemei economice (șomaj în creștere, întreprinderi/gospodării care se confruntă cu restricții de creditare etc.), deoarece aceasta optimizează efectul stabilizator al resurselor bugetare limitate;
- *coordonate*, astfel încât să multiplice impactul pozitiv și să asigure viabilitatea bugetară pe termen lung.

(2) Ar trebui să cuprindă atât instrumente privind veniturile cât și instrumente privind cheltuielile

În general, se consideră că cheltuielile publice discreționare vor avea un impact pozitiv mai mare asupra cererii, pe termen scurt, comparativ cu reducerea taxelor și impozitelor. Aceasta deoarece unii consumatori preferă să economisească și nu să cheltuie, cu excepția cazului în care reducerea taxelor și impozitelor este limitată în timp. Ținând seama de situațiile diferite ale statelor membre, se pot lua în considerare următoarele măsuri²:

² Recomandările generale și acțiunile specifice legate de domeniile prioritare prevăzute în prezentul document fac obiectul respectării normelor privind piața internă și a celor privind concurența, în special în ceea ce privește ajutorul de stat.

- *Cheltuielile publice* au un impact asupra cererii pe termen scurt. Măsurile care pot fi introduse rapid și care vizează gospodăriile populației cel mai tare afectate de încetinire vor avea cel mai probabil un efect aproape direct asupra consumului, de exemplu creșterea temporară a indemnizațiilor acordate șomerilor sau gospodăriilor populației cu un venit mic ori prelungirea temporară a perioadei de acordare a indemnizației de șomaj. De asemenea, aceasta se poate realiza prin devansarea investițiilor publice în proiecte ceea ce ar putea aduce beneficii IMM-urilor și ar putea sprijini obiectivele de politică publică pe termen lung precum îmbunătățirea dotării din infrastructură sau combaterea schimbărilor climatice.
- *Subvențiile la garanții și împrumuturi pentru a compensa nivelul actual deosebit de mare al primei de risc* pot fi eficiente, în special, într-un mediu în care creditul face în general obiectul unor restricții. Subvențiile pot contribui la compensarea, pe termen scurt, a lipsei de capital circulant, care în prezent constituie o problemă pentru multe societăți.
- *Stimulente financiare bine concepute* pentru a accelera procesul de adaptare al economiilor noastre la provocările pe termen lung, precum schimbările climatice, inclusiv spre exemplu stimulente pentru eficiența energetică.
- *Reducerea taxelor și impozitelor, precum și a contribuțiilor sociale:* reducerea contribuțiilor sociale ale angajatorului poate avea un impact pozitiv asupra păstrării și creării locurilor de muncă, în timp ce reducerea impozitării veniturilor salariale poate sprijini puterea de cumpărare în special pentru persoanele cu venituri salariale mici;
- *Reducerea temporară* la nivel general a cotei de TVA poate fi introdusă rapid și ar putea asigura un impuls fiscal pentru a sprijini consumul.

(3) Ar trebui să se desfășoare în cadrul Pactului de stabilitate și creștere

Politica bugetară ar trebui să se desfășoare în temeiul Pactului de stabilitate și creștere, astfel încât să se asigure un cadru comun și credibil de politică. Revizuirea din 2005 a pactului permite luarea mai atentă în considerare a condițiilor ciclice, întărind în același timp disciplina fiscală pe termen mediu și lung. Cadrul astfel obținut implică mai multe exigențe în perioadele bune și permite o mai mare flexibilitate în vremuri grele. Circumstanțele extraordinare caracterizate prin criză financiară și recesiune justifică expansiunea bugetară coordonată în UE. Ca urmare, unele state membre pot încălca valoarea de referință a deficitului de 3% din PIB. Pentru acele state membre care sunt considerate a fi într-o situație de deficit excesiv, acțiunea corectivă va trebui să fie luată în intervale de timp consecutive cu procesul de redresare al economiei. Aceasta va fi deplin consecventă cu procedurile Pactului de stabilitate și creștere care garantează că deficitul excesiv va fi corectat în timp util, asigurând viabilitatea pe termen lung a pozițiilor bugetare.

Pactul de stabilitate și creștere va fi aplicat, așadar, judicios pentru a asigura strategii de politică fiscală credibile pe termen mediu. Statele membre care pun în aplicare măsuri anticiclice ar trebui să prezinte un program de stabilitate sau de convergență actualizat, până la sfârșitul lunii decembrie 2008. Această actualizare ar trebui să pună în evidență măsurile care vor fi instituite pentru a contracara deteriorarea finanțelor publice și pentru a asigura viabilitatea pe termen lung. Apoi, Comisia va analiza măsurile bugetare de impulsare, precum și programele de stabilitate și convergență pe baza previziunilor actualizate și va oferi îndrumare cu privire la poziția adecvată, bazându-se pe următoarele obiective:

- asigurarea reversibilității măsurilor care duc la creșterea deficitului pe termen scurt;

- îmbunătățirea elaborării politicii bugetare pe termen mediu, prin întărirea normelor și a cadrelor bugetare naționale;
- asigurarea viabilității pe termen lung a finanțelor publice, în special prin reforme care vizează reducerea creșterii cheltuielilor legate de vârstă.

(4) Ar trebui să fie însoțit de reforme structurale care sprijină cererea și promovează reziliența

În timp ce efectul imediat asupra creșterii și locurilor de muncă pe termen scurt trebuie să vină de la stimulul monetar și fiscal, un plan de redresare amplu trebuie să integreze, de asemenea, o **agendă de reformă structurală** ambițioasă, elaborată în funcție de nevoile fiecărui stat membru și concepută astfel încât statele membre să dispună de instrumente care să le permită să depășească criza și să devină mai puternice. Și aceasta, în parte, deoarece unele reforme structurale pot contribui, de asemenea, la susținerea cererii agregate pe termen scurt. Mai mult, reformele structurale sunt necesare pentru a răspunde la unele din cauzele de bază ale actualei crize, precum și pentru a consolida capacitatea de ajustare a economiei, lucru necesar pentru o redresare rapidă.

O economie caracterizată prin reziliență și flexibilitate contribuie la atenuarea efectelor nefavorabile ale unei crize economice. Prin Strategia de la Lisabona s-au consolidat deja bazele economice ale Europei. Corect elaborate, reformele structurale din cadrul Strategiei de la Lisabona ar putea reprezenta un răspuns de politică adecvat pe termen scurt la criză dat fiind că reformele întăresc reziliența economică și flexibilitatea. Statele membre ar trebui să aibă în vedere măsurile expuse în continuare.

- *Sprijinirea puterii de cumpărare a consumatorilor prin ameliorarea funcționării pieței:* politicile care îmbunătățesc modul de funcționare a piețelor-cheie pot contribui la susținerea cererii prin reducerea prețurilor, sprijinind astfel puterea de cumpărare a gospodăriilor populației.
- *Rezolvarea imediată a problemelor de competitivitate:* în statele membre care se confruntă cu probleme legate de inflație și competitivitate trebuie să se adopte de urgență măsuri care să întărească corelația între mecanismul de stabilire a salariilor și evoluția productivității.
- *Sprijinirea ocupării forței de muncă și facilitarea tranziției pieței muncii:* în prezent, principala provocare a pieței muncii este evitarea suprimării nechibzuite a forței de muncă de către industriile care sunt afectate temporar de distorsiunile pe termen scurt la nivelul cererii. În acest sens, o mai mare flexibilitate la nivelul acordurilor cu privire la timpul de lucru sau consolidarea serviciilor de ocupare a forței de muncă ar putea fi utile.
- *Reducerea sarcinii normative și administrative a întreprinderilor:* reformele de acest tip contribuie la creșterea productivității și consolidează competitivitatea. Măsurile care pot fi puse în aplicare rapid includ efortul continuu de reducere a timpului necesar pentru deschiderea unei afaceri.

2.3. Acțiuni în cele patru domenii prioritare ale Strategiei de la Lisabona

Pentru a obține avantaje maxime și pentru a atinge obiectivele planului de redresare, și anume protejarea oamenilor și evitarea distragerii atenției ca urmare a crizei de la interesele pe

termen lung ale UE și de la necesitatea de a investi în viitorul acesteia ar trebui să existe o legătură strânsă între stimulul fiscal și acțiunile din cele patru domenii prioritare ale Strategiei de la Lisabona (oameni, afaceri, infrastructură și energie, cercetare și inovare), astfel cum se arată în prezenta secțiune. Pentru a atinge acest obiectiv, ca parte din pachetul anual de la Lisabona, Comisia va emite, în data de 16 decembrie 2008, rapoarte individuale pentru fiecare stat membru care vor conține și propuneri de recomandări.

Combinăția corectă de politici și fonduri ale UE poate acționa ca factor catalizator pentru investițiile-cheie care îndreaptă Uniunea Europeană în direcția unei viitoare prosperități durabile. În egală măsură, este important să se asigure condiții cadru stabile și previzibile pentru a întări încrederea, a facilita investițiile și pentru a identifica soluții la problemele comune, cu costuri cât mai reduse. Unele dintre acțiunile propuse în această secțiune sunt concepute în vederea devansării finanțării UE pentru a contribui direct la stimulul fiscal și pentru a asista statele membre în punerea în aplicare a politicilor lor. Alte acțiuni au ca scop îmbunătățirea condițiilor cadru pentru viitoarele investiții, reducerea sarcinii administrative și accelerarea inovării. În ansamblu, acțiunile alcătuiesc un pachet integrat: implicațiile lor bugetare ar trebui să ia în considerare principiile definite în secțiunea anterioară.

2.3.1. Protejarea ocupării forței de muncă și promovarea antreprenoriatului

Principala prioritate trebuie să o reprezinte protejarea cetățenilor Europei de cele mai nefavorabile efecte ale crizei financiare. Cetățenii sunt cei care vor fi afectați în primul rând, fie în calitate de lucrători, gospodării sau antreprenori. Atunci când abordează aspectele legate de ocuparea forței de muncă și impactul social al crizei financiare, statele membre ar trebui să implice, în mod activ, partenerii sociali.

a) Oamenii

Punerea în aplicare a politicilor de incluziune activă și a politicilor integrate de flexicuritate, care se axează pe măsurile de activare a forței de muncă, de recalificare profesională și perfecționare sunt esențiale pentru a promova stimularea ocupării forței de muncă, pentru a asigura reintegrarea rapidă pe piața muncii a lucrătorilor disponibilizați și pentru a evita șomajul de lungă durată. În acest context, protecția socială corespunzătoare care oferă stimulente pentru a lucra, menținând în același timp puterea de cumpărare va fi, de asemenea, importantă.

1. Lansarea unei importante inițiative europene de sprijinire a ocupării forței de muncă

a) Comisia propune simplificarea criteriilor pentru sprijinul din Fondul Social European (FSE) și accelerarea plății avansurilor de la începutul anului 2009, astfel încât statele membre să poată aibă acces mai repede la fonduri, în limita a 1.8 miliarde €, cu următoarele obiective:

- în cadrul strategiilor de flexicuritate, **să consolideze rapid sistemele de activare**, în special pentru persoanele slab calificate, care să cuprindă componente privind consilierea profesională personalizată, (re)calificarea și perfecționarea intensivă a lucrătorilor, ucenicii, subvenționarea locurilor de muncă, precum și finanțări nerambursabile pentru activitățile independente, pentru inițierea unei afaceri, ca și
- reorientarea programelor pentru a **direcționa sprijinul către categoriile cele mai vulnerabile** și, atunci când este necesar, optarea pentru finanțarea integrală de către

Comunitate a proiectelor în cursul acestei perioade;

- îmbunătățirea monitorizării și a **corelării** dezvoltării de **competențe** și actualizarea acestora cu locurile de muncă vacante disponibile în prezent și cu cele anticipate; aceasta se va realiza în strânsă cooperare cu partenerii sociali, serviciile de ocupare a forței de muncă din sectorul public și cu universitățile;

În colaborare cu statele membre, Comisia propune reprogramarea cheltuielilor Fondului Social European pentru a asigura îndeplinirea priorităților imediate.

b) Comisia va propune, de asemenea, revizuirea normelor și **Fondului european de ajustare la globalizare** astfel încât să poată interveni mai rapid în sectoarele-cheie, fie pentru a cofinanța formarea profesională și plasarea forței de muncă în cazul persoanelor disponibilizate, fie pentru a păstra pe piața muncii lucrătorii calificați de care va fi nevoie de îndată ce economia va intra în faza de redresare. Comisia va revizui mijloacele bugetare disponibile pentru fond, luând în considerare punerea în aplicare a normelor revizuite.

2. Crearea cererii de muncă

- Statele membre ar trebui să aibă în vedere **reducerea cheltuielilor sociale ale angajatorilor în cazul veniturilor mici pentru a promova stimularea ocupării forței de muncă în rândul lucrătorilor slab calificați**. De asemenea, statele membre ar trebui să ia în considerare introducerea unor soluții inovatoare care au fost deja inițiate cu succes în unele părți ale Uniunii (de exemplu: tichete de servicii pentru întreținerea gospodăriilor și a copiilor, subvenții temporare pentru încadrarea în muncă a grupurilor vulnerabile).
- Consiliul ar trebui să adopte, înainte de Consiliul European de primăvară din 2009, directiva propusă, astfel încât **cotele reduse de TVA pentru serviciile cu utilizare intensivă a forței de muncă** să aibă un caracter permanent.

b) Afaceri

Accesul în condiții de suficiență și disponibilitate la finanțare este o condiție prealabilă pentru investiții, creștere și creare de locuri de muncă în sectorul privat. Statele membre trebuie să recurgă la mecanismele de care dispun prin asigurarea unui important sprijin financiar sectorului bancar pentru a garanta că băncile își reiau activitatea normală de acordare de împrumuturi. Pentru a sprijini întreprinderile mici și antreprenoriatul, UE și statele membre trebuie să ia măsuri urgente pentru a reduce semnificativ sarcina administrativă a IMM-urilor și microîntreprinderilor, în special prin accelerarea propunerilor corespunzătoare ale Comisiei. În acest sens, inițiativa europeană pentru IMM-uri „European Small Business Act” ar trebui, de asemenea, pusă în aplicare imediat.

Normele UE în materie de ajutoare de stat oferă statelor membre o gamă variată de posibilități pentru a asigura sprijin financiar societăților, regiunilor și lucrătorilor/șomerilor, precum și pentru a stimula cererea. În același timp, aceste norme asigură condiții de egalitate, garantând că ajutoarele de stat sunt folosite pentru a sprijini obiectivele UE, ca de exemplu cercetare și dezvoltare, inovare, tehnologia informației și comunicării (TIC), transporturile și eficiența energetică și că nu denaturează concurența în mod nejustificat prin favorizarea anumitor societăți sau sectoare. În actualele condiții excepționale, accesul la finanțare reprezintă o mare

preocupare pentru întreprinderi, iar Comisia va elabora orientări temporare care să permită sprijinul statului pentru împrumuturi (a se vedea mai jos).

3. Creșterea accesului întreprinderilor la finanțare

- **BEI participă cu un pachet global de 30 de miliarde de € pentru împrumuturi destinate IMM-urilor, ceea ce reprezintă o creștere de 10 miliarde de € față de împrumuturile obișnuite în acest sector;**
- BEI va crește, de asemenea, cu 1 miliard de € anual **împrumuturile destinate societăților mijlocii**, un sector cheie al economiei UE. Mai mult, 1 miliard de € suplimentar va fi acordat de BEI Fondului European de Investiții (FEI) pentru o facilitare de finanțare mezanin;
- Comisia va institui un **pachet de simplificare**, cu precădere pentru a **acclera adoptarea deciziilor la nivelul său cu privire la ajutorul de stat**. Orice ajutor de stat ar trebui să fie canalizat prin intermediul unor scheme orizontale destinate să promoveze obiectivele procesului Lisabona, mai ales cercetarea, inovația, formarea, protecția mediului și în special tehnologiile curate, transporturile și eficiența energetică. Comisia va autoriza, temporar, **statele membre să simplifice accesul societăților la finanțare** prin subvenții la garanții și împrumuturi pentru investiții în produse care depășesc standardele UE privind mediul³.

4. Reducerea sarcinii administrative și promovarea antreprenoriatului

În vederea dezvoltării inițiativei *Small Business Act*, și în vederea **reducerii semnificative a sarcinii administrative pentru întreprinderi**, a promovării fluxului lor numerar și a unui sprijin acordat la cât mai multe persoane pentru a deveni antreprenori, UE și statele membre ar trebui:

- să se asigure că **demararea** unei întreprinderi oriunde în UE poate fi realizată în trei zile fără cheltuieli și că formalitățile de angajare pentru primul salariat pot fi îndeplinite prin intermediul unui punct de acces unic;
- să anuleze obligația de pregătire de către **microîntreprinderi** a conturilor anuale (economii estimate pentru aceste societăți sunt de 7 miliarde de € anual) și să limiteze obligațiile de capital pentru societățile private europene la un euro;
- să accelereze adoptarea propunerii de statut pentru **societatea privată europeană** astfel încât, de la începutul lui 2009, aceasta să poată facilita activitățile transfrontaliere ale IMM-urilor și să le permită să acționeze în baza unui set unic de norme pentru întreprinderi, valabile în UE;
- să se asigure că autoritățile publice **plătesc facturile**, inclusiv către IMM-uri, pentru

³

Aceasta se va realiza prin majorarea actualului prag de siguranță pentru capitalul de risc de la 1,5 milioane € la 2,5 milioane € și permițând, sub rezerva unor condiții și sume maxime: (a) acordarea de ajutor pentru garanțiile aferente împrumuturilor în favoarea întreprinderilor care întâmpină dificultăți în contractarea împrumuturilor și (b) acordarea de ajutoare în limita de 50% (pentru IMM-uri) și 25% (pentru întreprinderi mari) din rata de referință, pentru împrumuturi aferente investițiilor în fabricarea de produse care respectă anticipat noile standarde comunitare care cresc nivelul de protecție a mediului și care nu au intrat încă în vigoare, sau în fabricarea de produse care respectă standarde mai ridicate.

achiziții de bunuri și servicii, în termen de o lună pentru a reduce constrângerile legate de lichidități și acceptă facturarea electronică drept echivalentă facturii pe suport de hârtie (aceasta ar putea conduce la o reducere de până la 18 miliarde de €); ar trebui, de asemenea, achitat orice rest de plată datorat de organismele publice;

- să reducă cu până la 75% taxele pentru **cererile de brevete** și pentru menținerea brevetelor și să înjumătățească costurile pentru o marcă comunitară.

2.3.2 Continuarea investiției în viitor

Ne confruntăm cu începutul unei schimbări structurale majore către o economie cu emisii scăzute de carbon. Aceasta oferă UE oportunitatea creării de noi întreprinderi, noi industrii și de milioane de locuri de muncă noi și bine plătite. Toate sectoarele trebuie să participe: de exemplu, decizia recentă privind controlul sănătății în cadrul PAC angajează 3 miliarde de € pentru investiții ecologice pentru dezvoltare rurală. Acesta este domeniul în care acțiunea pe termen scurt poate aduce Uniunii beneficii imediate și totodată durabile. Pentru a accelera investițiile, Comisia va preciza cadrul juridic pentru parteneriatul dintre sectoarele public și privat care urmăresc realizarea de investiții majore de infrastructură, și în cercetare, pentru a facilita această modalitate mixtă de finanțare.

c) Infrastructură și energie

Cheia pentru beneficii maxime și costuri minime o reprezintă mobilizarea oportunităților în vederea susținerii creșterii eficienței energetice, de exemplu cea a clădirilor, iluminatului, sistemelor de răcire și încălzire, precum și a altor tehnologii cum ar fi vehicule și utilaje. Se pot obține în timp scurt efecte majore pozitive la nivelul gospodăriilor și întreprinderilor.

În același timp, Europa are nevoie să își accelereze investițiile în infrastructură, în special în ceea ce privește modurile de transport ecologic, care fac parte din rețelele transeuropene (TEN-urile), rețelele TIC de mare viteză, interconexiunile în domeniul energiei și infrastructurile paneuropene de cercetare. Accelerarea investițiilor în infrastructură nu vor atenua doar șocul din sectorul construcțiilor, care înregistrează încetiniri în majoritatea statelor membre, ci va mări, totodată, potențialul de creștere durabilă pe termen lung al Europei. În special în sectorul energiei un număr de proiecte transeuropene de mare anvergură ar contribui la creșterea securității energetice a UE și la integrarea unui număr mai mare de state membre în rețeaua europeană de electricitate.

5. Accelerarea investițiilor în vederea modernizării infrastructurii Europei

- În următorii doi ani, cel puțin, este foarte puțin probabil ca **bugetul UE** să cheltuie întreaga sumă stabilită în cadrul financiar. Prin urmare, pentru 2009 și 2010, Comisia propune mobilizarea unei sume suplimentare de **5 miliarde € pentru proiecte de infrastructură pentru interconexiuni energetice transeuropene și de bandă largă**. Pentru aceasta, Consiliul și Parlamentul vor trebui să fie de acord cu revizuirea cadrului financiar, rămânându-se în același timp în limitele bugetului curent;
- Cu un pachet financiar de peste 347 de miliarde EUR pentru perioada 2007-2013, politica de coeziune oferă un sprijin considerabil investițiilor publice ale statelor membre și regiunilor. Cu toate acestea, există riscul ca presiunea asupra bugetelor naționale să încetinească ritmul investițiilor planificate. Pentru o impulsie imediată a economiei, **ar trebui accelerată implementarea fondurilor structurale**.

În acest scop:

- Comisia va propune creșterea prefinanțării programelor pentru a face disponibili, la începutul lui 2009, 4,5 miliarde €;
- Statele membre ar trebui să profite de flexibilitatea disponibilă pentru a devansa finanțarea proiectelor prin mărirea părții finanțate de către comunitate;
- Comisia va propune un număr de alte măsuri destinate avansării executării proiectelor majore de investiții, pentru a facilita utilizarea fondurilor de inginerii financiare, pentru a simplifica procedurile legate de avansurile plătite către beneficiari și de a lărgi posibilitățile de cheltuieli eligibile pe baza de sumă forfetară pentru toate fondurile;

Comisia subliniază necesitatea adoptării din timp a acestor propuneri.

- La sfârșitul lunii martie 2009 Comisia va lansa o cerere de propuneri de **proiecte de transport transeuropean (TEN-T)** pentru 500 de milioane €, proiecte în care acești bani ar putea determina începerea construcției înainte de finalul lui 2009. Aceasta va determina avansarea de fonduri existente care ar fi fost realocate la revizuirea intermediară a programului multianual TEN-T din 2010;
- În paralel **BEI va crește în mod semnificativ finanțarea** investițiilor în domeniile schimbările climatice, securitatea energetică și infrastructură cu până la 6 miliarde EUR pe an, accelerând în același timp punerea în aplicare a celor două instrumente financiare inovative dezvoltate în comun cu Comisia, și anume mecanismul de finanțare cu partajarea riscurilor pentru a sprijini domeniul cercetării și dezvoltării și instrumentul de garantare a creditelor pentru proiectele TEN-T, pentru a stimula o mai mare participare a sectorului privat;
- **BERD își va dubla eforturile, și chiar mai mult, în ceea ce privește eficiența energetică, atenuarea schimbărilor climatice și finanțarea destinată municipalităților și altor servicii de infrastructură.** Aceasta ar putea conduce, prin mobilizarea sectorului privat în vederea finanțării, la investiții în valoare de 5 miliarde de €.

6. Îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor

Aționând împreună, statele membre și instituțiile UE ar trebui să ia urgent măsuri în vederea îmbunătățirii eficienței energetice a fondului locativ și a clădirilor publice, precum și a promovării adoptării rapide a produselor ecologice:

- Statele membre ar trebui să stabilească obiective exigente pentru a se asigura că clădirile publice și locuințele, atât cele private cât și cele sociale, îndeplinesc cele mai înalte standarde europene de **eficiență energetică** și pentru a le supune unei certificări energetice periodice. Pentru a facilita atingerea obiectivelor lor naționale, statele membre ar trebui să aibă în vedere introducerea unei reduceri a impozitului pe

proprietate pentru clădirile performante din punct de vedere energetic. Comisia a înaintat recent propuneri⁴ în vederea unei îmbunătățiri majore a eficienței energetice a clădirilor și solicită Consiliului și Parlamentului să acorde prioritate adoptării lor;

- În plus, statele membre ar trebui să își modifice programele operaționale cu finanțare din fondurile structurale pentru a aloca o parte mai mare investițiilor legate de eficiența energetică, inclusiv acolo unde se finanțează locuințe sociale. Pentru a lărgi posibilitățile, Comisia propune o modificare a regulamentelor privind fondurile structurale pentru a sprijini această direcție și subliniază necesitatea unei adoptări, din timp, a modificărilor;
- Comisia va colabora cu BEI și cu alte bănci naționale de dezvoltare pentru a lansa un **fond pentru energie, schimbările climatice și infrastructură pe 2020** în vederea finanțării proiectelor de capital și cvasi-capital;
- Comisia solicită statelor membre și industriei să își dezvolte urgent **modele de finanțare inovatoare**, de exemplu, acolo unde renovările sunt finanțate prin replăți, pe baza economiilor la facturile de energie, pe mai mulți ani.

7. Promovarea adoptării rapide a „produselor ecologice”

- Comisia va propune **cote TVA reduse pentru produsele și serviciile ecologice menite să îmbunătățească în special eficiența energetică a clădirilor**. Ea încurajează statele membre să furnizeze în continuare stimulente pentru consumatori, pentru a impulsiona cererea de produse ecologice;
- În plus, statele membre ar trebui să pună rapid în aplicare **cerințe de performanță ecologică** pentru sursele de alimentare cu energie electrică externă, consumul de energie electrică în stand-by și oprit, decodoare și lămpi fluorescente;
- Comisia va elabora de urgență măsuri pentru alte produse cu **potențial foarte ridicat de economisire a energiei**, cum ar fi televizoarele, iluminatul casnic, frigidere și congelatoare, mașini de spălat, boilere și aparate de aer condiționat.

d) Cercetare și inovare

Criza financiară și presiunea asupra resurselor financiare care rezultă în urma acesteia, atât publice cât și private, ar putea să-i determine pe unii să întârzie sau să reducă în mod substanțial investițiile în cercetare și dezvoltare și educație planificate, așa cum s-a întâmplat în trecut când Europa s-a confruntat cu un declin economic. În lipsa unor precauții, asemenea decizii au condus la distrugerea unui capital major și de cunoaștere cu efecte foarte negative asupra perspectivelor de creștere și ocupare a forței de muncă pe termen lung și mediu ale Europei. Cu toate acestea, au existat, de asemenea, exemple de țări, atât în Europa cât și în afara ei, care și-au luat precauția de a mări cheltuielile pentru cercetare și dezvoltare și educație în momente economice dificile, punând astfel bazele pentru o poziție puternică în domeniul inovării.

⁴

COM(2008) 755 13.11.2008

8. Creșterea investițiilor în cercetare și dezvoltare, inovare și educație

Statele membre și sectorul privat ar trebui să sporească investițiile planificate în educație, cercetare și dezvoltare (în concordanță cu **obiectivele naționale ale acestora în materie de cercetare și dezvoltare**) pentru a stimula creșterea și productivitatea. De asemenea, acestea ar trebui să ia în calcul mijloace de sporire a **investițiilor din sectorul privat în domeniul cercetării și dezvoltării**, de exemplu, prin oferirea de stimulente fiscale, finanțări nerambursabile și/sau subvenții; statele membre ar trebui să mențină investițiile pentru a crește calitatea educației.

9. Dezvoltarea tehnologiilor ecologice pentru automobile și construcții

Pentru a **sprijini inovarea în procesele de fabricație, în special în industria construcțiilor și în sectorul autovehiculelor**, care au înregistrat recent scăderi ale cererii ca urmare a crizei și care se confruntă cu serioase dificultăți în procesul de tranziție către economia ecologică, Comisia propune lansarea a **3 parteneriate majore între sectorul public și cel privat**:

- **în sectorul autovehiculelor, o „inițiativă europeană privind automobilele ecologice”**, care să presupună cercetare în domeniul unei game largi de tehnologii și al infrastructurii energetice inteligente, esențiale pentru a realiza o inovație semnificativă în ceea ce privește utilizarea surselor regenerabile și nepoluante de energie, securitatea și fluiditatea traficului. Parteneriatul ar urma să fie finanțat de către Comunitate, BEI, industrie și prin contribuțiile statelor membre, cu un pachet financiar combinat de cel puțin 5 miliarde €. În acest context, BEI ar urma să acorde credite bazate pe cheltuieli producătorilor și distribuitorilor de autovehicule pentru a finanța inovarea, în special în domeniul tehnologiilor care îmbunătățesc siguranța și performanța ecologică a automobilelor, de exemplu autovehiculele electrice. Ar trebui incluse în inițiativă măsuri care să vizeze cererea, precum o reducere din partea statelor membre a taxelor de înmatriculare și de rulare pentru automobilele cu emisii reduse, precum și eforturi de a casa automobilele vechi. În plus, Comisia va sprijini dezvoltarea unei rețele de achiziții din partea autorităților regionale și locale, care să centralizeze cererea de autobuze și alte autovehicule ecologice și să accelereze punerea în aplicare a inițiativei CARS21;
- **în sectorul construcțiilor, o „inițiativă europeană privind clădirile eficiente din punct de vedere energetic”**, pentru a promova tehnologiile ecologice și dezvoltarea sistemelor și a materialelor eficiente din punct de vedere energetic în clădirile noi și în cele renovate, în vederea reducerii radicale a consumului de energie și a emisiilor de CO₂⁵. Inițiativa ar trebui să aibă o componentă importantă de reglementare și standardizare și să implice o rețea de achiziții a autorităților regionale și locale. Pachetul financiar estimat pentru acest parteneriat este de 1 miliard €. Inițiativa ar urma să fie sprijinită de acțiuni specifice propuse în cadrul acțiunilor 5 și 6 privind infrastructura și eficiența energetică;
- **pentru a crește utilizarea tehnologiei în procesele de fabricație, „o inițiativă privind fabricile viitorului”**: obiectivul este de a ajuta producătorii din UE din diversele sectoare, și în special IMM-urile, să se adapteze la presiunile concurenței

⁵ În prezent clădirile reprezintă 40% din consumul de energie.

globale, prin sporirea bazei tehnologice a producătorilor din UE, prin intermediul dezvoltării și integrării tehnologiilor corespunzătoare ale viitorului, precum tehnologiile de inginerie pentru utilaje și procese industriale adaptabile, TIC și materialele avansate. Pachetul financiar estimat pentru acest parteneriat este de 1,2 miliarde de €.

10. Internet de mare viteză pentru toți

Conexiunile de mare viteză la internet promovează difuzarea rapidă a tehnologiilor, ceea ce generează, la rândul lor, cerere pentru produse și servicii inovatoare. Echiparea Europei cu infrastructură modernă este la fel de important precum construirea de căi ferate în secolul al XIX-lea. Pentru a impulsiona poziția de lider pe care o deține Europa în domeniul comunicațiilor fixe și fără fir și pentru a accelera dezvoltarea serviciilor cu valoare adăugată ridicată, Comisia și statele membre ar trebui să concluzioneze cu părțile interesate pentru a dezvolta o **strategie privind banda largă** cu scopul de a accelera îmbunătățirea și extinderea rețelelor. Strategia va fi finanțată din fonduri publice, cu scopul de a oferi acces în bandă largă zonelor sub-deservite și care presupun costuri ridicate în cazurile în care piața nu poate obține aceste rezultate. Obiectivul ar trebui să fie realizarea unei acoperiri de 100% a internetului de mare viteză până în 2010. În plus, și de asemenea în vederea îmbunătățirii performanțelor rețelelor existente, statele membre ar trebui să promoveze instrumente competitive în domeniul rețelelor de fibră optică și să adopte propunerile Comisei de liberalizare a spectrului de bandă largă fără fir. Utilizând finanțarea menționată la acțiunea 5 menționată anterior, Comisia va canaliza o sumă suplimentară de 1 miliard € către investițiile privind aceste rețele în 2009-2010.

3. CĂUTÂND SOLUȚII GLOBALE

Dificultățile cu care se confruntă UE în prezent sunt parte a provocărilor macroeconomice globale subliniate de recentul Summit privind piețele financiare și economia mondială de la Washington. Prezentul plan european de redresare economică va face parte din contribuția UE la o cooperare macroeconomică internațională mai strânsă, inclusiv cu țările emergente, destinată să relanseze creșterea, să evite efectele colaterale negative și să sprijine țările în curs de dezvoltare. În ultimele decenii, UE a avut beneficii considerabile datorate sporirii capitalului transfrontalier și a fluxurilor comerciale cu țările dezvoltate și din ce în ce mai mult, de asemenea, cu economiile emergente. Criza financiară a arătat cât de interdependentă a devenit lumea. Măsura și viteza cu care o pierdere de încredere într-o zonă a globului a afectat fără întârziere piețele financiare și a afectat negativ economiile reale mondiale reprezintă, pe bună dreptate, o preocupare serioasă. În lumea de astăzi, un șoc suferit de o piață financiară de importanță sistemică este o problemă mondială și trebuie abordată corespunzător. Prin urmare, o parte importantă a oricărui răspuns coordonat al UE la încetinirea creșterii economice va trebui să presupună un angajament sporit cu partenerii noștri internaționali și cu organizațiile internaționale, conlucrând pentru a face față provocărilor interne și din exteriorul granițelor, inclusiv în țările în curs de dezvoltare, care vor fi printre cele mai grav afectate.

Menținerea ritmului schimburilor comerciale

Redresarea Europei depinde de capacitatea întreprinderilor noastre de a folosi cel mai bine posibilitățile pe care le oferă piețele mondiale. Reluarea creșterii temeinice în Europa va depinde, de asemenea, de capacitatea sa de a exporta. Menținerea legăturilor comerciale și a

oportunităților de investiții reprezintă, de asemenea, cele mai bune mijloace de a limita impactul mondial al crizei, din moment ce redresarea mondială va depinde în mod crucial de performanțele economice durabile ale economiilor emergente și în curs de dezvoltare.

Prin urmare, trebuie să menținem angajamentul de a deschide piețele la nivel mondial, menținând piața internă cât de deschisă posibil și insistând ca țările terțe să facă același lucru, în special prin asigurarea conformității cu normele OMC. Pentru a atinge acest obiectiv, Europa ar trebui să relanseze acțiuni pentru:

- a ajunge la un acord prealabil privind un **acord comercial global** în cadrul Runde de la Doha din cadrul OMC. Ca urmare a angajamentelor reînnoite asumate cu ocazia Summitului de la Washington din 15 noiembrie, Comisia a intensificat imediat eforturile, împreună cu partenerii-cheie din OMC, de a încheia un acord privind modalitățile de realizare până la sfârșitul anului. O rundă încheiată cu succes va trimite un semnal de încredere puternic pe termen scurt în noua ordine economică mondială. În timp, acesta va aduce consumatorilor și întreprinderilor de pretutindeni beneficii în ceea ce privește reducerea prețurilor, prin eliminarea tarifelor ridicate care au rămas pe piețele partenere importante;
- a continua să sprijine consolidarea economică și socială a țărilor candidate și a **Balkanilor de Vest** în interesul reciproc al UE și al regiunii. În acest scop, Comisia va înființa un „pachet privind răspunsul la criză” în valoare de 120 de milioane de €, mobilizând credite în valoare de 500 de milioane de € de la instituțiile financiare internaționale;
- a crea o rețea de acorduri cuprinzătoare și aprofundate de liber schimb în vecinătate, ca o etapă către o piață regională mai integrată. În cadrul activității sale privind politica de vecinătate, UE se poate baza pe Uniunea pentru Mediterana și planurile acesteia pentru un nou parteneriat estic;
- a accelera eforturile de a garanta **acorduri** noi și ambițioase **de liber schimb** cu alți parteneri comerciali;
- a construi o relație de lucru apropiată cu noua administrație a SUA, inclusiv prin intermediul **Consiliului Economic Transatlantic**. O cooperare mai eficace la nivelul reglementării ar putea fi continuată, de asemenea, cu alți parteneri industrializați importanți, precum Canada și Japonia;
- a continua **dialogul cu partenerii bilaterali importanți** precum China, India, Brazilia și Rusia și utilizarea acestui dialog pentru a aborda aspecte privind achizițiile publice, concurența și dreptul de proprietate intelectuală.

Combaterea schimbărilor climatice

Criza economică intervine în pragul unei tranziții structurale majore către economia cu emisii scăzute de carbon. Obiectivul de a lupta împotriva schimbărilor climatice poate fi combinat cu noile oportunități economice majore de a dezvolta noile tehnologii, a crea locuri de muncă și a consolida securitatea energetică.

Acordul privind strategia internă a UE în materie de schimbări climatice din cadrul Consiliului European din decembrie și cu Parlamentul European va consolida rolul de lider pe care UE trebuie să încerce să îl joace în garantarea unui acord internațional ambițios privind schimbările climatice la conferința CCONUSC de la Copenhaga de la sfârșitul anului 2009.

Sprijinirea țărilor în curs de dezvoltare

Criza actuală se va adăuga presiunilor existente asupra țărilor în curs de dezvoltare, care nu se află, de obicei, pe cea mai bună poziție pentru a face față unor astfel de situații. Prin urmare, este cu atât mai important ca UE și celelalte părți implicate să își mențină angajamentele privind Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului (ODM). De asemenea, ar putea fi necesar ca țările și regiunile dezvoltate, luând exemplul UE, să adopte noi instrumente, flexibile și inovatoare, pentru a ajuta țările în curs de dezvoltare să facă față impactului rapid al crizei, precum recentul instrument de ajutor alimentar al UE.

Continuarea ajutorării țărilor emergente și în curs de dezvoltare pe calea creșterii durabile prezintă o relevanță deosebită în perioada premergătoare Conferinței internaționale privind finanțarea dezvoltării, care va avea loc la Doha între 29 noiembrie și 2 decembrie. La această reuniune, UE – care în 2007 a continuat să fie cel mai important donator de asistență pentru dezvoltarea teritoriilor de peste mări (ODA) – își va reafirma angajamentele de atingere a unei ținte de ODA la un nivel de 0,56% din PNB până în 2010 și 0,7% până în 2015. UE va invita, de asemenea, alți donatori să își continue activitatea în scopul realizării acestor obiective.

Sprijinirea dezvoltării durabile, prin realizarea obiectivelor ODA și ODM, *inter alia*, dar și prin abordarea provocărilor legate de guvernanta generală reprezintă un aspect cu atât mai important în perioade de criză economică. Partajarea beneficiilor dezvoltării durabile, lupta împotriva schimbărilor climatice, securitatea energetică și alimentară și buna guvernanta reprezintă provocări interdependente în legătură cu care instituțiile financiare internaționale, precum și alte organisme internaționale, au, de asemenea, un rol important de jucat.

4. CONCLUZII

Este clar faptul că UE se va confrunta cu o perioadă dificilă în următoarele luni, deoarece efectele încetinirii economiei mondiale și europene exercită presiuni asupra locurilor de muncă și asupra cererii. Cu toate acestea, conlucrând, statele membre și instituțiile europene pot acționa în vederea redării încrederii consumatorilor și întreprinderilor, a relansării creditelor și a stimulării investițiilor în economiile noastre, creând locuri de muncă și ajutând șomerii să își găsească noi locuri de muncă. **Planul european de redresare economică** elaborat în prezenta comunicare este destinat să creeze o bază pentru un acord neîntârziat între statele membre pentru a relansa economia europeană.

Comisia Europeană solicită Parlamentului European să acorde sprijinul său deplin pentru acest plan european de redresare economică.

De asemenea, Comisia Europeană solicită șefilor de stat și de guvern prezenți la reuniunea din 11 - 12 decembrie 2008:

- (1) să adopte prezentul plan european de redresare economică;
- (2) să ceară Comisiei Europene și Consiliului să conlucreze pentru a se asigura că măsurile combinate, la nivel național și european, însumează cel puțin 1,5% din PIB;
- (3) să asigure că Programele actualizate de stabilitate și convergență, incluzând măsurile naționale de impulsioneare, sunt evaluate în conformitate cu procedurile stabilite în Pactul de stabilitate și creștere, utilizând în același timp gradul de flexibilitate pe care acesta îl oferă;

- (4) să adopte cele 10 acțiuni subliniate în planul european de redresare economică; să insiste ca Parlamentul și Consiliul să accelereze activitățile legislative necesare pentru aplicarea acestor măsuri;
- (5) să se pună de acord, pe baza unei contribuții din partea Comisiei înainte de Consiliul European de primăvară din 2009, care va evalua progresele realizate în procesul de punere în aplicare a planului, să identifice măsurile suplimentare necesare la nivelul EU și al statelor membre pentru a stimula redresarea;
- (6) să continue să conlucreze strâns cu partenerii internaționali pentru aplicarea soluțiilor globale pentru a consolida guvernanta globală și a promova redresarea economică.